

ȚARA CARE-ȘI UITĂ FIII - LA 40 DE ANI DE LA UCIDEREA LUI NOËL BERNARD

Autor: Petre M. Iancu | 25 decembrie 2021

Îl ardea iubirea de țară. Dar știa să-și țină patriotismul în frâu. Îl ajutau bunul simț, educația, logica, inteligența, înțelepciunea, rațiunea. Susținut de ele, Noél Bernard n-a lăsat ca dragostea să i se altereze și să i se transforme în fanatism, să-i prefacă fructele cele mai prețioase, repunerile în drept ale adevărului, în toxică propagandă, în smintitoare ideologie, în trădătoare dezinformare.

Se atașase trup și suflet de dreptate și era dolid de afecțiune pentru nedreptățiții, chinuții săi români, pe care el, evreu după tată, german după mamă, îi părăsise în 1940 și îi regăsise, după extinse și excelente studii, în faza cea mai grea a României staliniste, ca redactor, apoi ca director al departamentului românesc al Europei Libere.

Avea să plece vremelnic la Roma, ulterior la Londra. Ar fi putut face oriunde o carieră strălucită, dar a preferat să se întoarcă în trista, în sumbra, în deznădăjduita realitate românească.

O Românie internă și externă în depresie, surprinsă fără machiaj

Era o realitate exilată și în patrie. Fusese însângerată acasă. Era dramatică pentru români oriunde, nenorocită peste toate de nelibertatea patriei, cea rătăcită în totalitarism și pustiită la umbra Cortinei de Fier.

Plecată, cum era, cât nu murise la Canal sau la Gherla, în băjenie, România liberă și emigrantă se zbătea și se consuma parcă futil, parcă fără orice noimă. Se instalase în agonia certurilor fără de sfârșit ale exilaților încercând, aiuriți, să recupereze măcar un dram din sufletul românesc călcat de comuniști în picioare. Și murea cu zile, parcă, în incapacitatea acestor exilați români să se desprindă de patos steril, de tendința spre depresie și exaltare, de fanatism, de interminabile gâlcevi, de invidii mărunte, de

mitologii pernicioase, de propriul eșec biografic, de inadecvări la istorie, întreținute de tradiția trădărilor mai vechilor generații de cărturari români.

Întrucât agitpropul marxist, totalitar și apt să aplice lesne cele mai murdare șiretlicuri staliniste, datorită cărora cei mai cruzi tortionari și asasini ai Securității se pot deda, până azi, imposturii de a se prezenta ca „patrioți”, exilul românesc se înfățișa ca o pradă relativ ușoară pentru varii stratageme ale redutabilei propagande comuniste. Până i s-a pus de-a curmezișul elegantul, inteligentul, cultivatul, lucidul, curajosul Noël Bernard.

Un samurai din spița apărătorilor adevărului

La cârma și microfonul Europei Libere, extraordinarul jurnalist a știut să ridice sus de tot departamentul românesc. Sub conducerea lui, a devenit cel mai popular din tot ce avea de oferit minunatul post de radio american, fără de care românii ar fi depins doar de BBC și Deutsche Welle, pentru ca să afle ce se petrecea nu doar în lume, ci și acasă, în taină, la distanță de ochii și de urechile lor.

Fără acest post, românii ar fi fost mult mai ușor de dus de nas, cu mult mai dezorientați, smintiți și umiliți de nelibertate, decât s-au trezit, sub Ion Iliescu și securiștii lui metamorfozați în capitaliști, în 1990.

Nimic nu măsoară mai clar succesul acestui geniu al jurnalismului, pentru care a fi ziarist însemna, simplu, să spui în mod potrivit și limpede adevărul gol-goluț, în spiritul libertății, al dreptății și al demnității, decât deciziile luate de dictator și acțiunile transpuse, la comanda sceleratului regim ceaușist, de poliția lui politică la începutul anilor '80. Nimic nu-i relevă mai limpede valoarea. Și tiranul, și poliția lui secretă se simțeau în mare pericol din pricina Europei Libere și, mai ales, din cauza talentului acestui om, a impactului exploziv al editorialelor sale. *Et pour cause*. Românii începuseră să descopere adevărul.

Tenace, clar, persuasiv, niciodată bombastic, Noël Bernard reușise, cu forța ideilor sale și cu ajutorul unei mâini de colegi extrem de talentați, între care Virgil Ierunca și Monica Lovinescu, să anihileze otrava oceanelor de minciuni și dezinformări picurate de Securitate zilnic, sistematic, cu acribie și cu viclenie, în urechile și în ochii românilor, prin intermediul cărturarilor, tembeliziunii și pseudogazetarilor vânduți. Și nu erau puțini. Cum nu sunt, vai, nici azi.

Dacă în decembrie '89, tinerii români au înțeles miza luptei care se dădea în țară, în Europa și în lume și ce anume le reclama destinul să riște pentru a se recupla la valorile cele mai de preț, pentru a-și recâștiga independența și a-și redobândi onoarea, fără Noël Bernard și fără Vlad Georgescu n-ar fi priceput mare lucru.

Ei și colegii pe care Noël Bernard și Vlad Georgescu i-au condus magistral fuseseră heralzii și strategii care-și informaseră compatrioții și educaseră generații de români, oferindu-le materia primă, informația și știința utilizării ei, ca să-și poată face un rost în adevăr și o idee despre el, ca să se orienteze într-o lume tot mai complexă, mai vulnerabilă și expusă minciunii generalizate.

Fără ei, cei încolțiți de turnători sordizi, cei hărțuiți de teroriști, tinerii României ar fi fost net mai puțin capabili să se ducă să apere în 1989, la Timișoara, un pastor incomod pentru securiști. Fără informația furnizată lor zilnic, ani la rând, le-ar fi lipsit eroica luciditate cu care au înfruntat decisiv, în 21 și 22 decembrie, la București, tancurile armatei și gloanțele securității.

Cuțit în spate, pe câmpul de bătaie

S-au împlinit, iată, mitologicii 40 de ani de la acel fatidic ajun de Crăciun al anului 1981, când planurile Securității au fost duse la îndeplinire de scelerății asasini plătiți ai regimului ceaușist.

Dacă, așa cum spunea Virgil Ierunca, „inteligenta nu e altceva decât memorie organizată”, pe directorii Europei Libere i-a răpus o clipă de uitare a nocivității poliției politice comuniste, o clipă de imprudență în fața cuțitelor pe care securiștii știau să le împlânte în spinarea redutabililor lor adversari.

Într-un interviu acordat Europei Libere în 2007, Nestor Rateș, care a căutat perseverent prin arhivele CNSAS și a stat de vorbă cu generalul Pacepa, cel recent intrat în eternitate, a evocat „Planul de măsuri” al Securității, menit să destabilizeze Europa Liberă și să-l neutralizeze pe Noël Bernard, precum și despre un raport al rezidenței românești a Securității din „Videle”, în speță de la Viena. Poliția politică comunistă evoca în acest raport cifrat detalii despre „compromiterea și lichidarea lui Noël Bernard”. Operațiunea fusese, evident, comandată de „arhitectul-șef”.

Deci, de Ceaușescu. Pacepa a reliefat ura viscerală a lui Ceaușescu față de directorul departamentului românesc al Europei Libere. Rateș menționa, la rândul său, și moartea istoricului Vlad Georgescu, urmașul cel mai remarcabil al lui Noël Bernard, ucis și el, de securiști, prin iradiere, așa cum mi-a mărturisit, când lucram la Europa Liberă, la München, văduva sa, minunata Mary Georgescu. Avem a ne înclina în fața ei și a nu mai puțin distinsei doamne Ioana Măgură Bernard. Nu știu ce ar fi fost soții lor celebri fără iubirea lor.

Au binemeritat din partea românilor? Și ce e dacă-i uităm?

Le datorez atât de mult! Dar știu că nu sunt singurul! Românii *in corpore* își datorează în mare măsură formarea și salvarea morală și intelectuală argumentelor, onestității, culturii și înțelepciunii lor, manierei impecabile în care, literalmente cu orice risc, acești oameni etic superbi își făceau meseria, la distanță de orice indiferență, dar și de orice pompierism, dogmatism și fanatism.

Îmi e cu neputință să-mi explic de ce românii nu-l onorează cu fastul meritat pe acest martir al luptei lor pentru libertate, pe acest reper etern al României anticomuniste, libere și demne, pe acest om uitat, deși s-a jertfit pe altarul adevărului, dreptății și cinstei românești. Unde e, azi, Europa Liberă? De ce tace la împlinirea celor patru decenii de la dispariția directorului ei?

Îmi e imposibil să înțeleg de ce un președinte care s-a manifestat ca șef al partidului brătienilor, de ce formațiunea sa, fie și decrepită, dar care-și zice totuși PNL, nu lasă tot spre a ieși cu mic, cu mare să cinstească memoria acestui campion extraordinar al liberalismului național românesc?

În 2015, când Noël Bernard ar fi împlinit 90 de ani, Vladimir Tismăneanu se întreba, pe drept, dacă „există oare o stradă cu numele lui Bernard la București ori în vreun alt oraș din România? Mi-e teamă că nu. De ce oare...? Pentru că nu știm să ne respectăm propria istorie. Pentru că o desfigurăm și o batjocorim”. Parafrazez azi întrebarea lui pertinentă de atunci: De ce, domnule președinte? De ce, domnule premier? De ce în afară de Dilema, presa românească a ratat onorarea marelui ei maestru?

Dar poate că, pentru președintele României și pentru PNL, și pentru jurnalismul actual, Noël Bernard nu e, n-a fost destul de român? Poate că și-a dat viața pentru patagonezi, pentru bulgari, pentru africani sau talibani, pentru dreptul lor, nu al românilor la adevăr?

Sau o fi fost prea anticomunist? Prea s-o fi distins în lupta contra Securității? Poate că e greu de onorat pentru că a pus la atât de grea încercare Securitatea din care s-au născut SIE și SRI, obligând serviciul secret ceaușist să-l lichideze, cum i-a omorât și pe alți „inamici publici” ai ticălosului regim totalitar, între care Vlad și Emil Georgescu și Cornel Chiriac?

Vai de tine, Românie, dacă mai-marii tăi nu știu să-ți cinstească modelele, reperele, eroii și martirii. Când te vei îndrepta spre cadourile de sub pom, nu uita, țară, să verși o lacrimă pentru cel care a fost Noël Bernard. Și pentru cel care a fost Vlad Georgescu. Și pentru toți cei care și-au dat viața pentru tine, ca să te izbăvească de blestemul comunist. Și, mai cu seamă, nu uita să le ceri imperativ liderilor și magistraților țării să facă lumină în asasinarea lor, pedepsindu-i pe ucigași pentru ca să nu se mai repete crimele împotriva umanității care ți-au mutilat istoria.

Și pentru ca, dacă, din cauza lașității sau prostiei sau amneziei unora și a trădării elitei, reeditarea trecutului nu va putea fi evitată, să mai ai parte de jurnaliști neintimidați „peste mode și timp” de securismul etern, jurnaliști care să-și apere ferm de veninul minciunii poporul, chiar și cu prețul sufletului lor.

Imagine: YouTube